

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроєкту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроєкту

«Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо уточнення деяких положень про оподаткування операцій фінансового лізингу» (реєстраційний № 1218 від 30.08.2019), внесеного народним депутатом України Гетманцевим Д. О.

2. Завдання законопроєкту

Метою законопроєкту відповідно до пояснювальної записки є створення податкових стимулів застосування суб'єктами господарювання інструменту фінансового лізингу для оновлення основних засобів, а також виправлення законодавчої прогалини при оподаткуванні податком на додану вартість операцій фінансового лізингу.

Тож, законопроєктом пропонується запровадження понижуючого коефіцієнту 0,25 до мінімально допустимих строків амортизації для основних засобів, які отримані лізингоодержувачем за договорами фінансового лізингу та поширити дію пункту 189.5 статті 189 Податкового кодексу України, яка визначає базу оподаткування податком на додану вартість, виходячи з позитивної різниці між ціною постачання лізингодавцем товарів та ціною придбання товарів, які були повернуті лізингоодержувачем не зареєстрованим як платник податку лізингодавцю, на всі операції з повернення таких товарів, у тому числі коли лізингоодержувач зареєстрований як платник податку на додану вартість.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

За експертною оцінкою, прийняття та реалізація положень законопроєкту вплине на дохідну частину бюджету, однак здійснити оцінку такого впливу не вважається можливим через відсутність прогнозних показників нових договорів фінансового лізингу, які буде укладено з набранням чинності запропонованих положень.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

До пояснювальної записки законопроєкту не надано обґрунтованих фінансово-економічних розрахунків та пропозицій щодо оцінки впливу на показники бюджету.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроєкту у разі його прийняття

Пропозицій щодо можливостей фінансового забезпечення у поточному бюджетному періоді законопроєктом не передбачено.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Проект Закону не відповідає нормам статті 27 Бюджетного кодексу України, відповідно до якої до законопроєкту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки).

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Щодо запровадження понижуючого коефіцієнту 0,25 до мінімально допустимих строків амортизації для основних засобів, за договорами фінансового лізингу слід зазначити, що мінімально допустимі строки амортизації основних засобів, визначені у Податковому кодексі України (далі – Кодекс), запроваджені виходячи з практики застосування строків амортизації об'єктів основних засобів, які визначені як мінімально можливі при нарахуванні амортизації в бухгалтерському обліку.

Запроваджені мінімально допустимі строки амортизації основних засобів для цілей нарахування податкової амортизації вважаються такими, що фактично не обмежують можливість підприємства пришвидшувати реінвестування вивільнених коштів для проведення модернізаційних процесів.

До того ж, що у Кодексі застосовуються методи нарахування амортизації, передбачені національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, два з яких є прискореними (зменшення залишкової вартості та прискореного зменшення залишкової вартості). При цьому вибір методів нарахування амортизації основних засобів здійснюється платником податку самостійно.

Крім того, слід зауважити, що запровадження будь-яких окремих підходів в порядку нарахування амортизації основних засобів відповідно до Кодексу не узгоджується з одним з принципів, на якому ґрунтується податкове законодавство – принципом рівності усіх платників податків перед законом (підпункт 4.1.2 пункту 4.1 статті 4 Кодексу).

Тож, враховуючи зазначене, вважаємо, що зменшення мінімально допустимих строків амортизації для основних засобів, які є об'єктами фінансового лізингу, не є вагомим чинником, який може впливати на фактори, що стримують розвиток лізингової галузі як ефективного інструменту довгострокового фінансування в умовах подальшого розвитку ринкових відносин в державі.

Щодо поширення дії пункту 189.5 статті 189 Кодексу на всі операції з повернення товарів за договорами фінансового лізингу, у тому числі коли лізингоодержувач зареєстрований як платник податку на додану вартість.

Відповідно до цієї пропозиції та з урахуванням діючих норм Кодексу платники податку лізингоодержувач та лізингодавець не здійснюватимуть коригування податкових зобов'язань та податкового кредиту з податку на додану вартість.

Тобто, поширення дії пункту 189.5 статті 189 Кодексу на всіх лізингоодержувачів, у тому числі на платників податку на додану вартість, призведе до звуження бази оподаткування податком на додану вартість на вищезазначені операції, що матиме наслідком зменшення надходжень податку на додану вартість до бюджету.

Проте здійснити оцінку впливу запровадження вищезазначеної норми на дохідну частину державного бюджету є неможливим, оскільки розробником запропоновано ввести в дію законопроект з дня наступного, за днем його опублікування, та не надано фінансово-економічних розрахунків до нього.

Крім цього норми законопроекту не узгоджуються з базовими принципами оподаткування податком на додану вартість, які встановлені Кодексом, зокрема статтею 200¹ Кодексу, яка визначає порядок електронного адміністрування податку на додану вартість.

До того ж, відповідно до пункту 185.1 статті 185 Кодексу об'єктом оподаткування податком на додану вартість є операції з постачання товарів, місце постачання яких розташоване на митній території України, відповідно до статті 186 Кодексу, у тому числі

операції з безоплатної передачі та з передачі права власності на об'єкти застави позичальнику (кредитору), на товари, що передаються на умовах товарного кредиту, а також з передачі об'єкта фінансового лізингу в користування лізингоотримувачу/орендарю.

Відповідно до підпункту 14.1.191 пункту 14.1 статті 14 Кодексу під постачанням товарів розуміється будь-яка передача права на розпоряджання товарами як власник, у тому числі продаж, обмін чи дарування такого товару, а також постачання товарів за рішенням суду.

При цьому постачанням товарів також вважається фактична передача матеріальних активів іншій особі на підставі договору про фінансовий лізинг (повернення матеріальних активів згідно з договором про фінансовий лізинг) чи іншої домовленості, відповідно до якої оплата відстрочена, але право власності на матеріальні активи передається не пізніше дати здійснення останнього платежу.

Відповідно до пункту 187.6 статті 187 Кодексу датою виникнення податкових зобов'язань орендодавця (лізингодавця) для операцій фінансової оренди (лізингу) є дата фактичної передачі об'єкта фінансової оренди (лізингу) у користування орендарю (лізингоотримувачу).

Крім того, відповідно до пункту 198.2 статті 198 Кодексу датою збільшення податкового кредиту орендаря (лізингоотримувача) для операцій фінансової оренди (лізингу) є дата фактичного отримання об'єкта фінансового лізингу таким орендарем.

Натомість нормами законопроекту пропонується окремий порядок формування податкового кредиту та податкових зобов'язань, який не узгоджується із вказаними положеннями Кодексу.

При цьому законопроектом також визначено, що за товарами, база оподаткування при постачанні яких визначалася як позитивна різниця між ціною постачання та ціною придбання, в майбутніх податкових періодах суми податку по операції з повернення таких товарів були включені до складу податкового кредиту лізингодавця, будуть застосовуватись положення пункту 198.5 статті 198 Кодексу.

Вказані норми є складними та непрозорими в адмініструванні податку на додану вартість з огляду на те, що між датою постачання та датою повернення об'єкта фінансового лізингу може сплинути більше 3 років, що перевищує термін позовної давності, визначений законодавством України, тобто надання можливості платникам податку протягом невизначеного терміну коригувати податковий кредит з податку на додану вартість призведе до того, що контролюючі органи не матимуть законодавчих підстав для здійснення перевірок з питань оподаткування податком на додану вартість значної частини вказаних операцій.

Також зазначаємо, що Кодексом чітко визначено перелік операцій для яких застосовуються положення пункту 198.5 статті 198 Кодексу, зокрема, до такого переліку не включено операції з фінансового лізингу, які здійснюються в межах основної господарської діяльності платників податку на додану вартість.

Ураховуючи наведене, проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо уточнення деяких положень про оподаткування операцій фінансового лізингу» (реєстраційний № 1218 від 30.08.2019) не може бути підтриманий.

Міністр фінансів України

Оксана МАРКАРОВА